

การวัดผลการดำเนินงานด้วย อัตราผลตอบแทนจากการลงทุน Operating performance by return on investment

(ROI)

เฉลิมขวัญ ทรัพย์ชัย

การวัดผลการดำเนินงานจากการลงทุน คือ การวัดประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ คือ การวัดมูลค่าส่วนที่เกินจากมูลค่าของสินทรัพย์ของธุรกิจ หากผลตอบแทนจากเงินลงทุนที่คำนวณได้เท่ากับต้นทุนของเงินทุน ธุรกิจก็จะดำเนินไปได้อย่างต่อเนื่อง แต่ในระยะยาวถ้าผลตอบแทนจากการลงทุนน้อยกว่าต้นทุนของเงินทุนธุรกิจก็ไม่สามารถอยู่ต่อไปได้ และแน่นอนที่สุดคำว่า "ROI" จะเป็นคำที่ช่วยอธิบายการดำเนินงานได้ดีเช่นเดียวกับคำว่า "ROTA" และ คำว่า "ROE" ผลตอบแทนจากการลงทุน ถือได้ว่ามีความสัมพันธ์ และเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่สุดต่อแนวคิดในเรื่องของการวัดผลการดำเนินงาน

การวัดผลการดำเนินงานของธุรกิจเป็นการนำค่าที่ได้จากการเงินที่สำคัญสองส่วน คือ ส่วนหนึ่งได้จากค่าในงบดุล และอีกส่วนหนึ่งเป็นค่าที่ได้จากบัญชีกำไรขาดทุน จากสินทรัพย์ในงบดุล และกำไรส่วนเกินในการดำเนินงานที่ปรากฏในบัญชีกำไรขาดทุนนั้น เป็นการศึกษาถึงความสัมพันธ์เพื่อหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน วิธีการวัดอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนมีแนวคิด และวิธีวัดที่แตกต่างกัน สร้างความสับสนให้กับนักการเงิน และผู้ที่มีส่วนการการเงิน มีวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ และเป็นที่ยอมรับ คือ วิธีการคำนวณหาอัตราผลตอบแทนจากการลงทุน ซึ่งมีเทคนิคในการวิเคราะห์เป็น 2 กรณี คือ วิธีการวัดผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) และวิธีการวัดด้วยผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA) ทั้ง 2 วิธีมีความสำคัญมาก โดยการวัดผลตอบแทนของสินทรัพย์ เปรียบเสมือนเป็นการวัดประสิทธิภาพ ในการดำเนินงานของธุรกิจส่วนการวัดผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นหมายถึงการเปลี่ยนแปลงสภาพของการดำเนินงานไปเป็นผลประโยชน์ของเจ้าของแทน เมื่อเราต้องการตรวจสอบหรือวัดประสิทธิภาพของการทำกำไรของกิจการ แน่แน่นอนที่สุดสินทรัพย์มีส่วน

เกี่ยวข้องกับการทำกำไรของกิจการ แต่มีคำถามเกิดขึ้นว่าเราจะพิจารณาจากบัญชีกำไรขาดทุนหรืองบดุลกันแน่?

อัตราส่วนที่ใช้วัดค่าทั้งงบแสดงฐานะทางการเงิน และงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จมีชื่อเรียกต่างๆ มากมาย ตัวอย่าง ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (ROA) ผลตอบแทนต่อสินทรัพย์สุทธิ (RONA) ผลตอบแทนต่อเงินลงทุนดำเนินงาน (ROCE) ผลตอบแทนต่อเงินลงทุน (ROIC) ชื่อเรียกต่างๆ ข้างต้นไม่เป็นสิ่งสำคัญ แต่สิ่งที่สำคัญอยู่ที่ว่า จะนำค่าใดในงบแสดงฐานะทางการเงินมาเปรียบเทียบกับค่าใดในงบกำไรขาดทุนเบ็ดเสร็จมาเปรียบเทียบกับกันเพื่อหาผลลัพธ์ต่างหากถึงจะเป็นสิ่งสำคัญ

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA)

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเป็นอัตราส่วนสำคัญพื้นฐานที่จะนำไปสู่การหาอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น ธุรกิจที่มีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมไม่ดี เป็นไปไม่ได้ที่จะมีอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นดี ขอยกตัวอย่างเดิมบริษัทใจดี จำกัด ในรูปที่ 2 ได้แสดงให้เห็นถึงการคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA) โดยหามาจากการนำกำไรก่อนหักดอกเบี้ย และภาษี (EBIT) หารด้วยสินทรัพย์รวม (TA) กำไรก่อนหักดอกเบี้ย และภาษี (EBIT) เป็นผลกำไรที่เกิดจากการนำต้นทุนดำเนินงานรวมหักออกจากรายได้รวมก่อนที่จะนำไปหักด้วยดอกเบี้ย ต้นทุนดำเนินงานรวมหมายถึงรวมถึงค่าใช้จ่ายทางตรงในการผลิต ค่าใช้จ่ายในการขาย และบริหาร และค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่นๆ ด้วย ผู้บริหารบางคนโต้แย้งว่าผลลัพธ์ที่คำนวณได้ควรเป็นมูลค่าของทุนระยะสั้น และระยะยาวที่รวมดอกเบี้ยด้วย โดยให้เหตุผลว่าสินทรัพย์ที่ไม่ต้องเสียภาษีหรือไม่มีดอกเบี้ยไม่ควรรวมอยู่ในรายการนี้ น่าจะเป็นเหตุผลที่ดีแต่บางทีก็จะ

มีข้อโต้แย้งกลับมามาก การหาอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้นเป็นคนละส่วนจากการได้มาซึ่งเงินทุน และสินทรัพย์ที่ได้มานั้นก็ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงวิธีการได้มา ยกตัวอย่าง กิจการอาจจะเลือกวิธีการได้มาของสินทรัพย์ โดยการขายสินค้าแทนการกู้ยืมธนาคารก็ได้แต่การกู้ยืมธนาคารจะได้เปรียบมากกว่า อย่างไรก็ตาม การคำนวณอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมมีสิ่งที่เกี่ยวข้องดังนี้ รายได้รวม ต้นทุนรวม และสินทรัพย์ที่ใช้ไปอัตราส่วนผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม (ROTA) ถือว่าเป็นสิ่งสำคัญในการหาอัตราผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ในลำดับถัดไป

องค์ประกอบของผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

การดำเนินงานในแต่ละวันของธุรกิจจะมีอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมเป็นเครื่องมือช่วยผู้บริหารเป็นอย่างมาก การที่จะนำอัตราส่วนนี้มาใช้ประโยชน์ได้ควรที่จะได้แบ่งออกเป็นส่วยย่อย 2 ส่วนก่อน โดยมีขั้นตอนที่ประกอบด้วยขั้นตอนที่ 1 แบ่งอัตราส่วนหลักออกเป็นอัตราส่วนย่อย 2 อัตราส่วน คือ 1) เปอร์เซนต์กำไรส่วนเกินต่อยอดขาย และ 2) อัตราส่วนยอดขายต่อสินทรัพย์รวม และขั้นตอนที่สองคือนำสองส่วนมาวิเคราะห์เพื่อหาอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวมคำนวณได้จาก กำไรก่อนหักดอกเบี้ย และภาษี (EBIT) หารด้วยสินทรัพย์รวม (TA) ยอดขายเป็นตัวแปรที่สำคัญอย่างหนึ่งจำเป็นที่เราต้องแบ่งเป็นอัตราส่วนย่อย (1) กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) หารด้วยยอดขาย เรียกว่ากำไรส่วนเกิน และ (2) ยอดขายหารด้วยสินทรัพย์รวม (TA) เรียกว่า

การหมุนของสินทรัพย์ ยอดขายมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นๆ มากกว่าหนึ่งอัตราส่วนคือ (a) EBIT/ขาย (กำไรส่วนเกิน) และ (b) ยอดขาย/TA (การหมุนของสินทรัพย์) เป็นการคำนวณขั้นพื้นฐานในการหาอัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม มีสาระสำคัญของสูตรที่ประกอบด้วย

อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์รวม = กำไรส่วนเกิน x การหมุนของสินทรัพย์

$$\frac{EBIT}{TA} = \frac{EBIT}{Sale^*} \times \frac{Sale^*}{TA}$$

จากสูตรข้างต้น เมื่อนำกำไรส่วนเกินคูณกับการหมุนของสินทรัพย์ทำให้ยอดขาย (Sale*) หดไป อัตราส่วนที่สำคัญคือ "กำไรส่วนเกิน" และ "การหมุนของสินทรัพย์" แสดงกำไรโดยเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซนต์ต่อยอดขาย และเป็นเครื่องมือแสดงถึงผลกำไรของธุรกิจ อัตราส่วนต่อมาจะแสดงให้เห็นทราบถึงผลตอบแทนต่อผู้ถือหุ้น (ROE) ที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างกำไรหลังภาษี (EAT) กับส่วนของผู้ถือหุ้น (NW) ต่อต่อไปจะพูดถึง ROE

อ้างอิง

Ciaran Walsh.2006. Key Management Ratios. FT-Prentice Hall, London.
เฉลิมขวัญ คุรุบุญยงค์.2551. วิเคราะห์ เเจาะลึก อัตราส่วนทางการเงิน. บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน) . กรุงเทพฯ

TNI เปิดรับสมัคร ป.ตรี ประเภท โควตา / สอบตรง - ชิงทุน

ประจำปีการศึกษา 2559

บริหารธุรกิจ

วิศวกรรมศาสตร์

เทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น
Thai-Nichi Institute of Technology
泰日工業大学
สภานักคิด ผลิตภัณฑ์ บริการ

สอบตามเพิ่มเติม

โทร. 02 763 2601-5

f ThaiNichi www.tni.ac.th

1771/1 ถ.พัฒนาการ ซ.พัฒนาการ 37-39 แขวงสวนหลวง
เขตสวนหลวง กรุงเทพฯ 10250